

سؤالات درس: فارسی (3) کلیه رشته‌ها		باسمه تعالی	وقت آزمون: 90 دقیقه
نام و نام خانوادگی:		اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان	ساعت برگزاری: 8 صبح
کد ملی:		اداره سنجش آموزش و پرورش	تاریخ امتحان: 1402/10/20
نام آموزشگاه:		مدیریت آموزش و پرورش شهرستان کاشان	تعداد سؤال: 36
شماره کلاسی:		نوبت اول - دی ماه 1402	صفحه: 11 از 4
نام و نام خانوادگی دبیر و امضا:		نمره با عدد:	نمره با حروف:
		نمره پس از تجدید نظر:	
ردیف	دانش آموزان عزیز! سؤالات در 4 صفحه تنظیم شده است. بارم		
الف) قلمرو زبانی (7 نمره)			
1	عبارت «کمال توجه بنده به حق و یقین بر اینکه خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست» توضیح کدام واژه است؟	الف) معاملات ب) مکاشفت ج) مراقبت د) معرفت	0/25
2	در بیت زیر، یک برابر معنایی مناسب برای واژه «شادی» بیابید. همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی / همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی.		0/25
3	معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) و آنکه دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای. / ب) هنگام چریغ آفتاب، کنار قنات حسنی اتراق کردیم.		0/5
4	املاي درست واژه‌ها را از داخل کمانک برگزینید. الف) (سریر / صریر) ملک عطا داد کردگار تو را / به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد. ب) پشت سر ما ارتفاعات موسوم به کله قندی بود که دشمن با استقرار (صلاح / سلاح) های زیادی، قلّه را در دست داشت. ج) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی / تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار (ثنایی / سنایی).		0/75
5	در کدام گزینه نادرستی املايي وجود ندارد؟ الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باثق گشته. ب) نشاط قربت از دل کی برد حبّ وطن بیرون. ج) دیواره‌های کهن روم، هنوز طاق ضربی دروازه‌های آن باقی است.		0/25
6	در گروه کلمات زیر، نادرستی‌های املايي را بیابید و شکل صحیح آن را بنویسید. منصوب به تحیر - تضرّع و زاری - ثمرت این تجربت - بدرقهٔ راه - اثاث تزویر - شیر ارغند - سلانه سلانه - شرحه شرحه از فراق - حریم حسن - طیلسان آبی مدیترانه - چند صباحی - طبق‌های خاک - صفای اهورایی - غریق بهر خدا - شاگرد حوضهٔ ادیب.		1
7	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست. ب) بنواخت ز خشم بر فلک مشّت / آن مشّت تویی تو ای دماوند.		0/5
8	نقش ضمائر متصل را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الجزن است. ب) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر / بگو بسوز که بر من به برگ گاهی نیست.		0/5
9	در ابیات زیر چه واژه‌ای حذف شده و نوع حذف را مشخص کنید. الف) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار / شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری. ب) هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت.		0/5
10	در بیت زیر یک «ترکیب وصفی» و یک «ترکیب اضافی» بیابید. تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل بند.		0/5

0/25	11	جمله «پروانه همه جهان آتش بیند» مطابق کدام الگوی زیر است؟ (الف) نهاد + مفعول + مسند + فعل (ب) نهاد + مفعول + متمم + فعل												
0/25	12	در کدام گزینه، فعل مسندپذیر وجود ندارد؟ (الف) اهل دنیا را ز غفلت زنده دل پنداشتم / خفته آری مردگان را زنده می بیند به خواب. (ب) هر کس که دید روی تو بوسید چشم من / کاری که کرد دیده من بی نظر نکرد. (ج) دیدم آن چشمه هستی که جهانش خوانند / آن قدر آب کزان دست توان شست، نداشت. (د) کسی را می توان مردم شمردن / که مردم بد نگویند از قفایش.												
0/25	13	در کدام گزینه وابسته و وابسته به کار نرفته است؟ (الف) این جا می توان چند حلقه چاه عمیق کند. (ب) مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است. (ج) بر بالای آن با خط بسیار روشن نوشته شده بود: در این جا چهل و هشت نفر در برابر سپاه نازی ایستاده اند. (د) تو مشت درشت روزگاری / از گردش قرن ها پس افکند.												
0/75	14	نوع وابسته و وابسته را در مصراع «محرم این هوش جز بی هوش نیست» همراه با نمودار پیکانی مشخص کنید.												
0/5	15	نوع «را» در مصراع و عبارت زیر بنویسد. (الف) گفت تا داروغه را گویم در مسجد بخواب. (ب) درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته.												
(ب) قلمرو ادبی (5 نمره)														
0/5	16	آرایه درست را از داخل کمانک برگزینید. (الف) همچو نی زهری و تریاکی که دید / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید. (تلمیح - متناقض نما) (ب) تو قلب فسرده زمینی / از درد، ورم نموده یک چند. (اغراق - حسن تعلیل)												
1	17	ابیات به کار رفته در ستون «الف» را به آرایه های مورد نظر در ستون «الف» متصل کنید. (یک آرایه اضافی است)												
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>ستون الف</th> <th>ستون ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) شانه می آید به کار زلف در آشفنگی / آشنایان را در ایام پریشانی پیرس.</td> <td>1. تلمیح</td> </tr> <tr> <td>ب) مکر او معکوس و او سرزیر شد / روزگارش برد و روزش دیر شد.</td> <td>2. تضاد</td> </tr> <tr> <td>ج) گفت می باید تو را تا خانه قاضی برم / گفت رو صبح آی قاضی نیمه شب بیدار نیست.</td> <td>3. اسلوب معادله</td> </tr> <tr> <td>د) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود کجا بود کی اش نام نهادند.</td> <td>4. کنایه</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. حس آمیزی</td> </tr> </tbody> </table>	ستون الف	ستون ب	الف) شانه می آید به کار زلف در آشفنگی / آشنایان را در ایام پریشانی پیرس.	1. تلمیح	ب) مکر او معکوس و او سرزیر شد / روزگارش برد و روزش دیر شد.	2. تضاد	ج) گفت می باید تو را تا خانه قاضی برم / گفت رو صبح آی قاضی نیمه شب بیدار نیست.	3. اسلوب معادله	د) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود کجا بود کی اش نام نهادند.	4. کنایه		5. حس آمیزی
ستون الف	ستون ب													
الف) شانه می آید به کار زلف در آشفنگی / آشنایان را در ایام پریشانی پیرس.	1. تلمیح													
ب) مکر او معکوس و او سرزیر شد / روزگارش برد و روزش دیر شد.	2. تضاد													
ج) گفت می باید تو را تا خانه قاضی برم / گفت رو صبح آی قاضی نیمه شب بیدار نیست.	3. اسلوب معادله													
د) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود کجا بود کی اش نام نهادند.	4. کنایه													
	5. حس آمیزی													
0/25	18	در عبارت «آسمان کویر این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هر گاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم، ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم. ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش، در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه فرو می برد و می گریست.» کدام آرایه ادبی وجود ندارد؟ (الف) متناقض نما (ب) حسن تعلیل (ج) تشبیه (د) تشخیص												
0/5	19	استعاره و نوع آن را در بیت زیر مشخص کنید. پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند.												

محل مهر آموزشگاه	وقت آزمون: 90 دقیقه	باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان اداره سنجش آموزش و پرورش مدیریت آموزش و پرورش شهرستان کاشان نوبت اول - دی ماه 1402	سوالات درس: فارسی (3) کلیه رشته‌ها
	ساعت برگزاری: 8 صبح		نام و نام خانوادگی:
	تاریخ آزمون: 1402/10/20		کد ملی:
صفحه: 3 از 4	تعداد سوال: 36	شماره کلاس:	نام آموزشگاه:
نمره پس از تجدید نظر:		نمره با حروف:	نمره با عدد:
نام و نام خانوادگی دبیر و امضا:			

ردیف دانش آموزان عزیز! سوالات در 4 صفحه تنظیم شده است. بارم

0/25	در عبارت «واصفان حلیه جمالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ» قسمت مشخص شده بیانگر کدام آرایه ادبی است؟	20						
0/5	در عبارت زیر کنایه را مشخص کنید و معنای آن را بنویسید. «درست گویی عشق آباد کوچکی است و چنان که می‌گویند، هم بر انگاره عشق آبادش ساخته‌اند. مزینان از هزار و صد سال پیش، هنوز بر همان مهر و نشان است که بود.»	21						
0/25	مناظره «مست و هشیار» از زیباترین قطعات کدام شاعر است؟	22						
0/25	فیه ما فیه اثر کیست؟	23						
0/5	آثاری را که نویسنده آن‌ها نادرست ذکر شده، مشخص کنید. فی حقیقه العشق (عین القضاة همدانی) / کلیله و دمنه (ترجمه نصرالله منشی) / مثل درخت در شب باران (شفیعی کدکنی) / از پاریز تا پاریس (محمد ابراهیم باستانی) / تمهیدات (شهاب‌الدین سهروردی) / تذکره الاولیا (عطار نیشابوری).	24						
1	شعر حفظی الف) مصراع ستون «الف» را به مصراع مناسب خودش در ستون «ب» وصل نمایید. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <th>ستون الف</th> <th>ستون ب</th> </tr> <tr> <td>1. آیینة نگاهت پیوند صبح و ساحل</td> <td>الف) بیداری ستاره در چشم جویباران</td> </tr> <tr> <td>2. ای مهربان تر از برگ در بوسه‌های باران</td> <td>ب) لبخند گاه‌گاهت صبح ستاره باران</td> </tr> </table> ب) مصراع اول بیت زیر را بنویسید. / در دل مدار هیچ که زیر و زیر شوی	ستون الف	ستون ب	1. آیینة نگاهت پیوند صبح و ساحل	الف) بیداری ستاره در چشم جویباران	2. ای مهربان تر از برگ در بوسه‌های باران	ب) لبخند گاه‌گاهت صبح ستاره باران	25
ستون الف	ستون ب							
1. آیینة نگاهت پیوند صبح و ساحل	الف) بیداری ستاره در چشم جویباران							
2. ای مهربان تر از برگ در بوسه‌های باران	ب) لبخند گاه‌گاهت صبح ستاره باران							

ج) قلمرو فکری (8 نمره)

1	هر بیت یا عبارت را در ستون «الف» به مفهوم مورد نظر خود در ستون «ب» وصل کنید. (یک مفهوم اضافی است)	26												
	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <th>ستون الف</th> <th>ستون ب</th> </tr> <tr> <td>الف) درد هر کس را که بینی در حقیقت چاره دارد / من ز عشقت با همه دردی که دارم ناگزیرم.</td> <td>1. جاودانه بودن عشق</td> </tr> <tr> <td>ب) وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند / تا در زمانه باقی است آواز باد و باران.</td> <td>2. عشق، محرک عالم هستی</td> </tr> <tr> <td>ج) آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می فتاد.</td> <td>3. دشوار و پر خطر بودن راه عشق</td> </tr> <tr> <td>د) حیات از عشق می‌شناس و ممات بی عشق می‌یاب.</td> <td>4. ناچاری از داشتن درد عشق</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. زندگی بدون عشق مرگ و نیستی است</td> </tr> </table>	ستون الف	ستون ب	الف) درد هر کس را که بینی در حقیقت چاره دارد / من ز عشقت با همه دردی که دارم ناگزیرم.	1. جاودانه بودن عشق	ب) وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند / تا در زمانه باقی است آواز باد و باران.	2. عشق، محرک عالم هستی	ج) آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می فتاد.	3. دشوار و پر خطر بودن راه عشق	د) حیات از عشق می‌شناس و ممات بی عشق می‌یاب.	4. ناچاری از داشتن درد عشق		5. زندگی بدون عشق مرگ و نیستی است	
ستون الف	ستون ب													
الف) درد هر کس را که بینی در حقیقت چاره دارد / من ز عشقت با همه دردی که دارم ناگزیرم.	1. جاودانه بودن عشق													
ب) وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند / تا در زمانه باقی است آواز باد و باران.	2. عشق، محرک عالم هستی													
ج) آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می فتاد.	3. دشوار و پر خطر بودن راه عشق													
د) حیات از عشق می‌شناس و ممات بی عشق می‌یاب.	4. ناچاری از داشتن درد عشق													
	5. زندگی بدون عشق مرگ و نیستی است													

0/25	از کدام بیت زیر مفهوم «انعطاف پذیری» بر می‌آید؟ الف) من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بد حالان و خوش حالان شدم. ب) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش.	27
------	---	----

0/5	مقصود از «دولت مستعجل» در درس از پاریز تا پاریس چیست؟	28
0/25	در کدام گزینه مفهوم طنز آمیز وجود ندارد؟ الف) محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت / مست گفت: ای دوست این پیراهن است، افسار نیست. ب) با محتسبم عیب مگوئید که او نیز / پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است. ج) گر بدین حال تو را محتسب اندر بازار ببند، بگیرد و حد زند.	29
0/5	مقصود از «ماهی» و «آب» در شعر زیر چیست؟ هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد.	30
0/5	مقصود از ترکیبات مشخص شده را در عبارت زیر بنویسید. گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلق بودم که مرغان الماس پر، تک تک از غیب سر بر می‌زنند.	31
0/25	مصراع «گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان» بر کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟	32
0/25	کدام گزینه با بیت «بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک / بگفت آنکه که باشم خفته در خاک» تناسب معنایی دارد؟ الف) بود عشقم به جای جان شیرین / چو عشق از سر رود، مرگم همین است. ب) روزگاری است که سودای تو در سر دارم / مگرم سر برود تا برود سودایت.	33
0/25	با توجه به عبارت «همه عشقی، محبت باشد؛ اما همه محبتی، عشق نباشد و محبت خاص تر از معرفت است؛ زیرا که همه محبتی، معرفت باشد؛ اما همه معرفتی، محبت نباشد.» مراحل به ترتیب از پایین ترین سطح تا بالاترین سطح کدام است؟ الف) معرفت، محبت، عشق ب) محبت، معرفت، عشق ج) عشق، محبت، معرفت د) محبت، عشق، معرفت	34
0/25	مقصود از «بی نشان» در بیت «گر کسی وصف او ز من پرسد / بی دل از بی نشان چه گوید باز» چیست؟	35
4	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. الف) هر نفسی که فرو می‌رود، ممد حیات است. (0/5) ب) گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست. (0/5) ج) بگرای چو ازدهای گرزه. (0/5) د) هر که این آتش ندارد، نیست باد. (0/5) ه) ای عزیز! به خدا رسیدن فرض است. (0/25) و) سه مرکب دارم باز بسته. (0/5) ز) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت. (0/5) ح) چون من بر آن حضرت رسم، تاب آفتاب جمال حق بر من زند، مرا از خود یاد نیاید. (0/75)	36
20	در عشق بکوشید که جز معرفت یار / باقی همه حرف است و سؤال است و جواب است توفیق رفیق	